

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu komorná / štvorročná hra na klavíri pre 3. ročník nižšieho sekundárneho vzdelávania

Názov predmetu	Hra na klavíri
Ročník	Tretí
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2B
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský
Spracoval	Ľudmila Čuchranová
Koordinátor ŠkVP	PaedDr. Alena Hersteková
Schválené dňa	25.júna 2014

Charakteristika predmetu

Žiak dokáže interpretovať svoju hudobnú predstavu a emócie a rozlíšiť ich v hudobnom prejave, interpretuje spolu s iným žiakom jednoduché štvorročné skladby, alebo skladby pre viac nástrojov.

Svoju hru realizuje rôznymi spôsobmi a vyjadruje v štvorročnej alebo viac nástrojovej interpretácii charakter skladby pomocou základných hudobno-výrazových prostriedkov. Začína ovládať základné princípy kolektívneho muzicírovania ako sú súhra, výchova k pohotovosti, zosúladenie spoločných činnosti - nástupy, hudobno-výrazové prostriedky. vyjadrujú v štvorročnej interpretácii charakter skladby, interpretuje jednoduché skladby komornej alebo štvorročnej hry.

Aplikujú a rozvíjajú kompetencie, získané v oblasti klavírneho sprievodu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov.

Spoločnou interpretáciou (štvorročné skladby) rôznych hudobných foriem s iným žiakom sa povzbudzuje jeho záujem o hru na nástroj, aktívny prístup k interpretácii a účasti na vystúpeniach.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

- Rozvíjať u žiaka záujem o rôzne hudobné žánre.
- Rozvíjať schopnosť k samostatnému štúdiu.
- Rozvíjať osobitosť kolektívneho hudobného prejavu,
- Pri vyučovanom procese používať metódy primerané schopnostiam, nadaniu a psychickej zrelosti žiaka.
- Prispieť k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa.
- Rozvíjať tvorivé myslenie a emočnú inteligenciu.
- Pestovať u žiaka i hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencií materiálnych hodnôt, upozorniť ho na vyššie duchovné hodnoty a orientovať ho v ponuke hudobných produktov.

- Zlepšováním muzikálních a technických schopností žiaka podporovať a naďalej pestovať u žiaka vôľu, trpezlivosť, nadšenie pre kolektívnu hru a vo všeobecnosti záujem o hudbu.

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- delenie hudobných partov, ich význam pri spoločnej interpretácii.
- interpretácia jednoduchých štvorročných skladieb podľa notového zápisu s učiteľom, iným žiakom.
- transponovať jednoduché piesne,
- uvedomele riešiť hracie postupy.

Afektívne

- vyjadriť v interpretácii charakter skladby pomocou základných hudobno-výrazových prostriedkov,
- emocionálne prežiť skladby.
- rozlišovať charakter skladby.
- porovnať rôzne spôsoby vlastnej aj počúvanej interpretácie skladby.
- dokázať zvládnuť interpretáciu skladby na verejnosti.
- vyjadriť charakter skladby

Psychomotorické

- počúvať sa navzájom pri štvorročnej klavírnej hre.
- interpretovať na nástroji vlastnú hudobnú predstavu,
- rozvíjať sluchovú vnímavosť,
- zvyšovať technickú náročnosť interpretovaných skladieb,
- uvedomele aplikovať v hre pedalizáciu,
- zdokonaľovať a rozvíjať nadobudnuté zručnosti v klavírnej interpretácii,
- prehlbovať a obohacovať technické a výrazové schopnosti,

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Základné kľúčové kompetencie a spôsobilosti žiaka vo štvrtom ročníku rozvíjame nasledovne:

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

- dokázať určitý čas sústredene pracovať, náležite reagovať na zmeny,
- využívať ústretovú komunikáciu – mimiku i gestikuláciu v hre na nástroji,
- vyjadriť slovne pocity a dojmy z interpretácie a z počúvania,
- viesť k pravidelnej príprave na hodinu,
- pestovať zmysel pre súhru prostredníctvom štvorročnej a komornej hry,
- zdokonaľovať kvalitu interpretácie pri vystúpení na verejnosti.

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti,
- uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby,
- rozvíjať priestorovú orientáciu na pódiu,

- dôkladne porozumieť jednotlivým motívom, fráz, sprievodu a hudobnému členeniu, čo vedie k ľahšiemu pochopeniu hudobného spracovania tým aj k lepšej interpretácii.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie (digitálnych technológií)

- Podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel, využívať digitálne spracovanie hudby.

4. Spôsobilosť učiť sa

- rozvíjať vytrvalosť, iniciatívu a schopnosť samostatne sa učiť a získavať informácie,
- hodnotiť informácie a využívať ich aj v medzipredmetových vzťahoch,
- rozobrať skladbu podľa formy (aba),
- analyzovať skladbu po rytmickej stránke (synkopa, fermata, triola).

5. Spôsobilosť riešiť problémy

- vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutých situáciách,
- učiť sa byť empatický,
- aplikovať získané návyky pri nácviku nových skladieb,
- zvládať emócie pri vystúpení,
- prekonať počiatočné neúspechy.

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- akceptovať svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej,
- mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody,
- rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie,
- vyjadriť svoj názor i vkus,
- ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- poznávať a vážiť si národné hudobné bohatstvo.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Hra na nástroji	<ul style="list-style-type: none"> • slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> • analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu

3. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> • reproduktívna metóda • heuristická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom
---------------------------------	--	---

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Hra na nástroji	Výber podľa prílohy č. 1	- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	internet
2. Hudobno-teoretické poznatky	Výber podľa prílohy č. 1	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky	Výber podľa prílohy č. 1	- videotechnika, CD, DVD - zvukové pomôcky		internet

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Hra na nástroji	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumieť základným princípom kolektívneho muzicírovania, definovať a rozpoznať part primo a secondo, analýzu part primo a secondo v študovanej skladbe, význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, interpretáciu skladby rôznych hudobných foriem podľa notového zápisu zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri spolu s inými žiakmi sluchovú kontrola pri komornej hre. 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjadrenie v spoločnej interpretácii charakter skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri, princípy kolektívneho muzicírovania. použitie hudobno-výrazových prostriedkov v interpretácii, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri. 	<p>Žiak zvládol:</p> <ol style="list-style-type: none"> základný rozsah študijného materiálu <ul style="list-style-type: none"> sprievod spevákov alebo melodických nástrojov podľa notového zápisu v rozsahu získaných kompetencií v oblasti klavírneho sprievodu. repertoárové požiadavky <ul style="list-style-type: none"> podľa individuálneho plánu v triednej knihe rozsah látky na ročníkovú prehrávku- Interpretácia - skladby komornej hry spoločne so spevom alebo inými melodickými nástrojmi. 	<ul style="list-style-type: none"> práca na vyučovacej hodine domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre pochvala, povzbudenie, kritika autoevalvácia motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov triedny koncert 1x ročne, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert záverečná ročníková prehrávka
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> vytvárať základné harmonické funkcie a ich obraty: T, S a D v durových a molových tóninách 	<ul style="list-style-type: none"> aplikovať základné harmonické funkcie: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách rozkladu akordu. 	<ul style="list-style-type: none"> aplikáciu základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách rozkladu akordu. 	<ul style="list-style-type: none"> práca na vyučovacej hodine domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre pochvala, povzbudenie, kritika autoevalvácia

Príloha

Štvorrucné skladby

Album ctyrručných skladeb starých českých mistrů, r. Kleinová, Fišerová, Müllerová, Supraphon 1963 3.-7.r.

Ansambli dla fortepiano v ctyre ruki, Muzyka Moskva 1964

A. ARENSKIJ: Detská suita, zoš. 65, Moskva 1961

A. ARENSKIJ: Šest detskich pjes, op. 34 Musius Moskva 1960 3.-5.r.

A. ARENSKIJ: Fuga, valčík, nokturno op. 33

A. ARENSKIJ: Polonéza, op. 65, c. 8 (2 klav.) Muzgiz 1960 6.-7.r.

A. ARENSKIJ: Romanca

J. Ch. BACH: Duet c. 2

L. v. BEETHOVEN: Tänze, Peters 3.-7.r.

Originalkompositionen, Universal Wien 5.-7.r.

J. BRAHMS: valčíky (7-II)

A. P. BORODIN: Polka 6.-5.r.

M. CLEMENTI: Sonáta c. 1, ES dur

Desat skladiieb pre štvorrucnú hru na klavíri, r. Macudzinski SVKL (2-II)

A. DIABELLI: Jugendgreuden (Radosti mládí) op. 163, r. C.

A. Martiensen, Peters, SHV 5.-7.r.

Sonatinen, op. 24, 54, 58, 60, Peters

A. DIABELLI: Sonáty, op. 32, 33, 37, 38, 73 4.-6.r.

I. DIBÁK: Arabesky

M. DLOUHÝ: Ctyrruční skladbicky pro všedný den 3.-6.r.

A. DVORÁK: Slovanské tance, výber, Supraphon (7-II)

Skotské tance, EdLŠU 1976 (7)

Valčíky op. 54 (7-II)

Z. FIBICH: Sonáta B dur, op. 28 (7-II)

Z. FIBICH: Skladbicky a cvicení, SNKLHU Praha 1.-7.r.

Zlatý vek, Supraphon 4.-7.r.

Detem, r. V. Koubková, Praha 1960 4.-6.r.

F. FIALA: Cirkusové kousky (5)

32

J. GARSCIA: Suita

A. GRECANINOV: Sarabanda, Gavota, Musium 1960

E. H. GRIEG: Peer Gynt, Suite I, op. 46, Peters (7-II)

V. HERLE: Tri skladby, Supraphon 1976 4.-7.r.

J. HLUCHÁN: Zahrajme si štvorrucne, Supraphon 1.-5.r.

S. HOCHTEL: Jarné nálady 6.-7.r.

H. HOPP: Detem pro radost II, r. L. Láska, op. 31, Orbis 1966 2.-7.r.

I. HURNÍK: Valčíky 4.-6.r.

I. HURNÍK: Škola ctyrruční hry (7-II)

A. CHACATURJAN: Valčík z maškarády

Chrestomatija pre dva klavíre, r. Sorokin, Moskva 1968 (7-II)

Izbrannyje ansambli dla fortepiano v 4 ruki, 1 – 3 d., r. Vzorova Tumanan (5-II)

M. IGLO: Sedm dvojpísni v odlišných taktech, Panton 3.-6.r.

L. JANÁČEK: Národní tance na Morave, Supraphon 5.-7.r.

J. JEŽEK: Bugatti step (štvor. klavír) SHF 1992

Junyj pianist 1-3, r. Rojzman, Natanson

M. KABELÁČ: Malá suita pro ctyri ruce, P. 42, SHV 1962 4.-7.r.

T. KIRCHNER: Valčíky pre 2 klavíry

M. KOPELENT: Zkratky, Supraphon 4.-6.r.
 A. KRAUS: Tri sonatiny (5)
 Dve sonatiny
 J. KRICKA: Ukolébavky, Panton 2.-6.r.
 F. KUHLAU: Sonatinen, op.44, Universal Wien (5_II)
 KUHNER: Schule des vierhändigen Klavierspiele 3, Breitkopf
 D. LAUKO: Slovenské tance, SNKL 1959 (6-II)
 J. LETNAN: Naše zábavky, Panton 3.-6.r.
 S. MAJKAPAR: Prvé kroky, PWM 1.-6.r.
 J. MÁŠLO: Malým pro radost, Supraphon 1.-6.r.
 Meister für die Jugend (Beethoven, Schubert), Peters 5.-7.r
 M. MOSZKOWSKI: Neue Spanische Tänze, op. 65, Peters (6-II)
 Spanische Tänze, op. 12, Peters (6-II)
 W. A. MOZART: Leichte Sonatinen, r. K. Herrmann, Peters 4.-6.r,
 M. MUSORGSKIJ: Pljaska persidok, P. I. Cajkovskij: Vals,
 Pedag. repert. Muzgiz 1961 5.-7.r.
 Na czery ruce, r. E. Altberg, Z. Romaszkowa, PWM 2.-5.r.
 Piesi sovremennykh kompozitorov, Pre dva klavíry, r. Stucinskaja, Muzyka Leningrad
 1972 (6-II)
 V. POKORNÝ: Podzimní slunce, Koncertný valčík, Panton
 S. PROKOFIEV: Sceny i tance iz baleta Romeo i Džulietta op. 75 (7-II)
 S. PROKOFIEV: Vlak (pre dva klavíry)
 S. RACHMANINOV: valčík pre 6 rúk
 L. RAJTER: Variazioni per pianoforte a quattro mani SHF 1991 5.-7.r.
 M. ROHÁČ: Co se hraje, to se zpívá
 M. A. ROWLEY: Sechs kleine Tanzstücke, Peters 3.-7.r.
 J. SCHMITT: Sonatinen, op. 208, I., II., Peters 5.-6.r.
 F. SCHUBERT: Samtliche Tänze c. 719, Peters (6-II)
 Original-kompositionen für viers Hände Märchen, Peters (7-II)
 F. SCHUBERT: Tänze, r. Ulrich, Peters (7-II)
 Original-kompositionen I, Peters (6-II)
 F. SCHUBERT: Detský pochod
 33
 R. SCHUMANN: Der Kinderball, op. 130, Litolff 5.-7.r.
 R. SCHUMANN: Fontány
 K. SLAVICKÝ: Suita pro klavír na čtyri ruce, Panton 1971 (6-II)
 B.SMETANA: Rondo C dur pre 2 klavíry J.Snížková: Start 3.-5.r.
 P. STOJANOV: Slnecné lúce
 I. SZELÉNYI: 20 ľahkých klavírnych kusov II.
 Z. ŠESTÁK: Studentská knížka, Panton 1968 (6-II)
 M. VILEC: Z brehov Dunaja, SHV 1965 4.-7.r., sonatíny c. 1,2,3
 Rozhovory pri klavíri, Panton 1965 3.-7.r.
 S. VORLOVÁ: Veselé intervaly, Panton 1.-7.r.
 C. M. WEBER: Šest štvorrucných skladieb, op. 3, 10,60, r. Ruthardt, Peters (6-II)